

IL-HAJJA f'Ghawdex

L-Ewwel Harġa f'Ġunju 1945
Harġa nru. 900
Awwissu - Settembru 2008
Mahruġa mid-
Djoċesi ta' Ghawdex

Direzzjoni u Amministrazzjoni:
Lumen Christi Media Centre
Triq Fortunato Mizzi,
Victoria - Ghawdex VCT 2579
Tel. 21560496/7 Fax. 21561860

e-mail: gozopress@onvol.net

Abbonament: €10 (Lm 4.30)
Benefattur: €20 (Lm 8.60)

Issettjata u Stampata:
"Gozo Press" Tel.21551534

Il-fehmiet li jistgarru l-kittieba
m'humix neċessarjament dawk
tal-Bord Editorjali.

f' din il-harġa

Editorjal	• 3
Il-Hajja fid-Djoċesi	• 4
X'għidilna l-Isqof	• 6
Kummentarju (1)	• 9
X'ghadda minn għalina	• 11
Riflessi	• 16
Ghawdex fil-Gurnali	• 17
Ghawdex fil-Parlament	• 18
Kummentarju (2)	• 19
Ilnha mill-Bogħod fil-Qrib (6)	• 21
Speċjali Sena Pawlina (2)	• 22
Letteratura Ghawdxija	• 24
Kotba minn Ghawdex	• 25
Dawl għall-Hajja	• 26
DOKUMENTAZZJONI	
Il-Misteru tal-Knisja (16)	• 28
Snajja Qodma (12)	• 30
Mixjiet Madwar Ghawdex (1)	• 32
Xhieda Nisranija	• 34
Ghawdex "On-Line" (2)	• 35
Ghawdex Qabel ir-Ritratti (7)	• 36
Ghawdex 300 sena ilu (166)	• 37
Passiġġata Biblika (38)	• 38
Ghawdex ma' nżul ix-xemx	• 40
Esperjenzi: Wara 50 sena	• 42
Intervista	• 44
Ibza' għal Sahħtek	• 46
Tisliba	• 48
Mix-Xena Sportiva f'Ghawdex	• 49
Imkejjen Ghawdxin (12)	• 50

Ritratti: Hajr lil Dun Anton Sultana, Joseph J.P. Zammit, Lynda Caton Roseblade, Ted Attard, Ministeru għal Ghawdex, Charles Spiteri, u Kunsilli Lokali t'Ghawdex.

Ritratt tal-Qoxra: Hajr lil Tower Publications, Sliema.

Editorjal

"Il-Hmira tal-Konvinzjoni"

"Pajjiżna jeħtieġ bil-kbir il-hmira tal-konvinzjoni u tal-verità tal-fidi."
Hekk għalqu l-Isqofijiet tagħna, l-Ittra Pastoral ta' tagħhom fl-okkażjoni tal-ftuħ tas-Sena Pawlina – Ittra Pastoral li hi fiha nfisha hmira għall-konvinzjoni. Imqar dan il-vers biss fih hafna x'wiehed jixtarr.

Hawn in-"nisrani tal-qoxra" li jxidd il-libsa tal-fidi nhar ta' Hadd u jmur biss għall-quddiesa ta' l-obbligu. Imma din il-kategorija, kif turi l-attendenza għall-quddies tal-Hadd, qegħda kulma jmur tonqos fin-numru. Maż-żmien il-qoxra ssir skomda għaliex fiha minn dak magħmul kontra l-qalb. Jista' jkun li n-nisrani tal-qoxra, bħalma ġara x'imkien ieħor, jispiċċa biex f'hajtu kollha jidhol fil-knisja tliet darbiet: biex jitgħammed, biex jizzewweg u biex jitbewweg – li x'aktarx isiru tnejn, ta' l-ewwel għax jingarr b'għożza mill-ġenituri, u tat-tielet għax jingarr f'kaxxa magħluqa!

Jigri wkoll fostna, li għalkemm ma nkunux insara tal-qoxra, forsi nkunu bla nintebħu "insara tal-fosdqa" – insara sodi fit-twemmin u prattikanti, b'intenzjonijiet retti, iżda li jridu jibqgħu fl-anonimità. Inkunu persuni preżenti fil-pjazez, fil-kazini, fl-istituzzjonijiet, fil-postijiet tax-xogħol u tad-divertiment, fil-kitba u fix-xandir, imma m'ahniex reattivi u wisq inqas proattivi biex inqegħdu fid-dieher, bil-kelma u bl-eżempju, l-konvinzjoni tat-twemmin tagħna. Inkunu nsara li, fil-kultura tal-lum, isibuha bi tqila biex jesprimu ruħhom kontro-kurrent. Qegħdin fil-kurrent soċjali, li għalkemm ma jgħorriex miegħu, bħal jizloq madwarna, u ahna, fis-serħ u l-kumdità tal-fosdqa, ma' tantx jimportana. Hemm fostna min x'aktarx jitmeżmeż mit-tiranija fina tar-rispett uman.

Qegħdin ngħixu f'soċjetà fejn xejn m'hu dnub, soċjetà li mbagħad spiss tkun pronta titkaża u tperreċ għall-istmerrija pubblika l-ħtijiet tan-nisrani. F'soċjetà żgħira bħalma hi tagħna, fejn nafu lil xulxin iżzejjed bil-preġi u d-difetti, in-nisrani jista' jiskuraġġixxi ruħu minħabba kritika ta' kummenti li jifgaw fih ir-rieda għall-istqarrija pubblika tal-fidi b'konvinzjoni. Meta jigri hekk, ma nkunux nagħrfu biżżejjed il-fatt li n-nisrani mhuwiex il-bniedem li ma jizbaljax, imma huwa l-bniedem li, bl-Ispirtu ta' Kristu li hemm fih u li jdewwih, hu mogħti l-ħila u l-mezzi biex jindem u jqum kulmeta jaqa' fil-mixja kontinwa tal-konverżjoni.

M'għadux iż-żmien la għan-nisrani tal-qoxra u lanqas għan-nisrani tal-fosdqa. "Il-konvinzjoni ta' San Pawl," jgħidulna l-Isqofijiet fl-Ittra Pastoral, "kienet qawwija biżżejjed li ma stax jitellem b' mod differenti minn dawk ta' madwaru, ma hassux inqas mill-oħrajn meta għamel proposti skond l-Evangēlju dwar il-familja, l-ugwaljanza, l-iskjavi, is-sesswali, il-mara..."

L-għaġna soċjali teħtieġ illum, bħal fi żmien San Pawl, "il-hmira tal-konvinzjoni" fil-fidi tagħna. Mhux li din is-Sena Pawlina sservina biex mit-tagħlim genwin ta' l-Appostlu Missierna nakkwistaw u nżommu shih fina mqar niskata minn din il-hmira...

Joseph W. Psaila